

Hørings svar fra Viken filmsenter – endringer i kap. 2 i forskrift om tilskudd til audiovisuell produksjon

Viken filmsenter viser til høringsnotatet med høringsfrist 17. november 2025.

Kommentarer til formålet med forskriftsendringen

I høringsnotatets innledning er formålet for endringsforslaget knyttet til to faktorer:

- tydeliggjøre NFIs rolle i utviklingsfasen – å bygge opp under spydspissen av den profesjonelle filmbransjen
- håndtering av en stor og voksende søknadsmasse

Til det første punktet kommer det ikke klart fram i høringsnotatet om NFI har tatt et valg mellom spydspiss (forstått som å være der for de største talentene) eller et bredt spekter av søkere. Spørsmålet problematiseres flere steder, bl.a. innledningsvis til kapittel 2.5.1. Høringsnotatet lander likevel på at NFI skal være «et hjem for spydspissen av bransjen», og i mindre grad dekke bredden. Vi savner at det forut for – eller istedenfor – en forskriftsendring blir gjort en mer omfattende sondering av hvordan det nasjonale og regionale tilskudsapparatet kan ha en hensiktsmessig samhandling i forhold til å ivareta både bredde og «spydspissen».

Det indikeres avslutningsvis i kapittel 3.3.2 at de regionale virksomhetene fortsatt kan gjøre unntak fra kompetansekrav og med fastsette mindre strenge vilkår for tilskudd. Videre er det i høringsnotatets forslag til ny § 2-2 c lagt til grunn at tilskudd fra regionale virksomheter kan være dokumentert yrkeserfaring. Dette gjelder produksjonstilskudd – og utviklingstilskudd med en terskelverdi på 100.000 kroner. Viken filmsenter skiller ikke mellom utviklings- og produksjonstilskudd, og en nasjonal terskel på 100 000 kroner kan dermed være uhenktsmessig og skape utilsiktet press på ordninger som er designet for mindre, raske og situasjonsstyrte beslutninger. Vi vurderer derfor terskelen som problematisk dersom den tolkes som minimumskrav for å kvalifisere, og anbefaler at det ikke benyttes noen nedre terskelverdi.

Til det andre punktet om håndtering av søknadsmassen vises det til at søknadsbehandling og behandling av avslag tar tid og ressurser fra oppfølging av prosjekter som får tilskudd. Viken filmsenter vil stille et prinsipielt spørsmål ved at konsulenter som har innstilt til tilskudd også skal følge opp prosjektet. Dette kan skape dilemmaer som høringsnotatet også påpeker på side 12; at oppfølging kan gi mulig påvirkning av kunstnerisk frihet og prosess. Den nordiske modellen med konsulentvurdering av søknader innebærer allerede i utgangspunktet en subjektiv kvalitetsvurdering knyttet til én persons vurdering, og dette kan ytterligere forsterkes ved at samme konsulent følger opp tilskuddsmottakere. Sett fra tilskuddsgivere i andre europeiske land, som ikke har konsulentordning, reises dette som en relevant problematisering.

Viken filmsenter vil påpeke at faglig oppfølging og videreutvikling av prosjekter som har mottatt tilskudd er viktig og nyttig, men at dette kan gjøres ved å ta i bruk eksterne veiledere. Det vil gi uavhengig rådgivning, redusere risikoen for strategisk tilpasning fra søkere og frigjøre interne ressurser.

Vi vil også påpeke at de foreslåtte, mer detaljerte, kravene til enkeltpersoner som tilskuddsmottakere (§ 2-2) ligger tett opp til det som allerede er beskrevet på NFIs informasjonssider om NEO Idéutvikling, under «Hvem kan søke». Der forutsettes det manifestert talent gjennom tidligere verk. Dette vil i utgangspunktet inkludere de som har eksamensfilmer. De andre kravene som ønskes i forskriftsendringen er noenlunde like det som ellers er informert om for denne ordningen. Det er da vanskelig å forstå hvordan NFI kommer fram til at med endret forskrift ville 25% av søknadene i 2024 til NEO Idéutvikling ikke oppfylt vilkårene.

Det gjenstår da at 10% av de som søkte manusutvikling fiksjon og dokumentar i 2024 ikke ville kvalifisert. Det utgjør 33 søknader.

Forskriftsendringen gjelder § 2-2 og berører ikke søknader fra foretak, slik vi forstår det.

Kommentarer til midlertidig forskriftsendring og uklarheter i forslaget

Viken filmsenter vil stille spørsmål ved at NFI foreslår midlertidige forskriftsendringer i påvente av digitaliserings- og KI-prosjekter som etter NFIs egne opplysninger skal være i drift fra 2027. Det er uklart hvorfor forskriften foreslås endret for kun ett år. Vi stiller spørsmål ved den administrative effekten av en slik kortvarig innføring. For Viken filmsenter framstår det med det vi har påpekt over som besparelsene med den foreslåtte forskriftsendringen er små. Heller enn en forskriftsendring opprettholder vi anbefalingen om å løse interne kapasitetsproblemer ved å benytte eksterne for faglig oppfølging av tilskuddsmottakere.

Til utformingen av innholdet i foreslått ny § 2-2 vil vi påpeke forbehold knyttet til kravet til «profesjonell distribusjon» og «prioriterte festivaler», og andre formuleringer som oppleves som uklare:

- Forslaget innebærer innstramminger som skaper nye utydeligheter, særlig for søkere med dokumentarbakgrunn som ønsker å utvikle fiksjon. Viken filmsenter anbefaler at dette avklares tydeligere.
- Videre anbefaler vi at § 2-2 c presiseres, slik at det tydelig kommer frem at kvalifikasjonen knytter seg til at søker tidligere har mottatt prosjektstøtte fra «regionale filmsentre eller fond, ISFI eller andre prioriterte tilskuddsforvaltere», uavhengig av om støtten gjelder det aktuelle prosjektet eller til et tidligere prosjekt.
- I forslaget til ny forskrift begrenses «profesjonell distribusjon» til ikke å omfatte åpne videodelingsplattformtjenester. Vi stiller oss uforstående til denne begrensningen, da den framstår i strid med ett av NFIs definerte strategiske områder: «... *fremme norske historier av høy kvalitet, uavhengig av plattform*».
- En liste over «prioriterte festivaler» er et uklart og problematisk kriterium. Det finnes vesentlige festivaler med høy programmeringskvalitet som ikke nødvendigvis NFI vil være oppmerksomme på, og dermed ikke være på en slik liste. Kan vi være sikre på at lista kontinuerlig oppdateres? Det er viktig at denne lista er både generøs og dynamisk, ikke minst for å ivareta behovet for å fange opp talenter og være et «et hjem for spydspissen av bransjen»

Drammen, 17. november 2025

For Viken filmsenter,
Ånund Austenå